

ความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของบุคลากร
ทางการศึกษากับการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย
ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลจังหวัดราชบุรี

The Relationship between the Participation of Educational Personnel
with the Performance of Early Childhood Education Standards of
the Child Development Center under Ratchaburi Municipality

¹จรรยา ศิริโต และ พรศักดิ์ สุจริตรักษ์

¹Janya Sirito and Phornsak Sucharitrak

มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง

Muban Chombueng Rajabhat University, Thailand

Email: ¹naksamrith_orn@hotmail.com, ²Dr_singha@hotmail.com

Received January 25, 2021; Revised April 9, 2021; Accepted May 10, 2021

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของบุคลากรทางการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาล จังหวัดราชบุรี 2) ศึกษาระดับการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลจังหวัดราชบุรี และ 3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของบุคลากรทางการศึกษากับการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาล จังหวัดราชบุรี กลุ่มตัวอย่างคือบุคลากรทางการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาล จังหวัดราชบุรี จำนวน 186 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

ผลการวิจัย พบว่า 1. การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของบุคลากรทางการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาล จังหวัดราชบุรี โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยเป็นรายด้าน พบว่า การมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม รองลงมาคือ การมีส่วนร่วมในการประเมินผล การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ส่วนด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ 2. การปฏิบัติงานตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาล จังหวัดราชบุรี โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน

โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ 1) ด้านกระบวนการดูแลและการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ด้านคุณภาพเด็กปฐมวัย และ 3) ด้านการบริหารจัดการ

3. การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของบุคลากรทางการศึกษาโดยภาพรวม มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาล จังหวัดราชบุรี โดยภาพรวม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีความสัมพันธ์กันสูง

คำสำคัญ: การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา; มาตรฐานการศึกษา; ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

Abstract

The objectives of this research were 1) to study the level of participation in educational management of educational personnel in the child development center under Ratchaburi municipality; 2) to study the performance level according to the early childhood education standards of the child development center under Ratchaburi municipality; and 3) to study the relationship between participation in educational management of educational personnel and the performance according to the early childhood education standards of the child development center under Ratchaburi municipality. The sample used was 186 the educational personnel of The Child Development Center under Ratchaburi municipality. The tools used in the research were questionnaires. The statistics used in the research were frequency distribution, percentage, mean, standard deviation, and Pearson's correlation.

The findings revealed that: 1. Overall, participation in the educational management of the educational personnel of The Child Development Center under Ratchaburi municipality was at a high level. When considered in descending order of mean, it was found that activity participation was at the highest level, followed by participation in the assessment at a very level, participation in decision-making at a very level, but participation in receiving benefits was moderate.

2. The performance following the early childhood education standards of The Child Development Center under Ratchaburi municipality was overall at a high level. When considering each aspect, the performance of all aspects was at a high level. When sorting the mean in descending order, it was as follows: 1) the process of care and learning experience, 2) quality of early childhood, and 3) management.

3. Overall, there was a relationship between participation in educational management of educational personnel and the performance of the early childhood education standards of The Child

Development Center under Ratchaburi municipality, statistically significant at the .01 level with high relevance.

Keywords: The Participation in the provision of education; Education Standards; The child development center

บทนำ

การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการในการพัฒนากำลังคนให้มีคุณภาพ การพัฒนาศักยภาพ และขีดความสามารถของคนไทยให้มีทักษะ ความรู้ ความสามารถ และสมรรถนะที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดงานและการพัฒนาประเทศ เพื่อให้คนไทยมีคุณภาพชีวิตที่ดี สังคมไทยเป็นสังคมคุณธรรม จริยธรรม และประเทศสามารถก้าวข้ามกับดักรัฐที่มีรายได้ปานกลางไปสู่ประเทศที่พัฒนาแล้ว รองรับการเปลี่ยนแปลงของโลกทั้งในปัจจุบันและอนาคต (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560) รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 กำหนดให้รัฐต้องดำเนินการให้เด็กทุกคนได้รับการศึกษาเป็นเวลา 12 ปี ตั้งแต่ก่อนวัยเรียนจนจบการศึกษาภาคบังคับอย่างมีคุณภาพ กล่าวคือเด็กไทยทุกคนต้องได้รับการศึกษาเป็นเวลา 12 ปี โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย โดยเริ่มตั้งแต่อ่อนวัยเรียนจนจบการศึกษาภาคบังคับ

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จึงได้กำหนดมาตรฐานการศึกษาตามกรอบมาตรฐานการศึกษาท้องถิ่นเดิม (มถ.) มาตรฐานของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) และมาตรฐานของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) โดยประกอบด้วย มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน และการศึกษาระดับปฐมวัย (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2560) ซึ่งมาตรฐานการศึกษามีความสำคัญอย่างยิ่งในเชิงปรัชญาคือ สำคัญต่อการวางรากฐานของการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้เกิดความสมดุลในคุณภาพของผู้เรียน สามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ เพื่อให้สามารถดำรงตนอยู่ในสังคมได้อย่างเป็นปกติสุข (Damnoen, Phumphonkhochasorn, Songsraboon & Thongtao, 2021) สอดคล้องกับความต้องการของสังคม ชุมชน และมีเอกลักษณ์ของท้องถิ่นหรือชุมชน เมื่อมองในการปฏิบัติมาตรฐานการศึกษามีความสำคัญต่อการวางนโยบาย การกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และมาตรการในการพัฒนาการจัดการศึกษาทั้งในปัจจุบันและอนาคต (Punwasuponchat, Meechai, Somruay & Srichan, 2021) นอกจากนี้ มาตรฐานการศึกษามีความสำคัญในแง่ของการเป็นฐานข้อมูลสนับสนุน การพยากรณ์คุณภาพที่คาดหวังตามที่ต้องการ ก่อให้เกิดการวางแผนระยะสั้น ระยะกลาง และระยะยาวล่วงหน้าได้ และเป็นประโยชน์ต่อการวางแผนทางในการพัฒนาการศึกษา และเป็นประโยชน์ต่อสถานศึกษา (Damnoen & Phumphonkhochasorn, 2020)

ผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์เกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะในการปฏิบัติงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลจังหวัดราชบุรี พบปัญหาและข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้ 1) ด้านการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา มีข้อเสนอแนะจากระดับผู้บริหารว่า ผู้บริหารท้องถิ่นจะต้องให้ความสนใจและให้ความสำคัญ ทั้งนี้ เพราะเยาวชนเหล่านี้เป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศชาติ จะต้องให้ความสำคัญในทุกเรื่อง เช่น การจัดสรรงบประมาณสนับสนุนทั้งในเรื่องของอาคารสถานที่ การจัดสภาพแวดล้อมเพื่อส่งเสริมพัฒนาการของเด็ก การส่งเสริมเรื่องโภชนาการ และสุขภาพ โดยจะมอบหมายให้หัวหน้าฝ่ายการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น ๆ รับผิดชอบและดูแล 2) ด้านพัฒนาการของเด็ก พ่อแม่ผู้ปกครองจะต้องให้ความร่วมมือในการจัดการศึกษาให้แก่เด็กปฐมวัย จึงจะช่วยให้พัฒนาการของเด็กได้รับการส่งเสริม เติบโตตามวัยที่เหมาะสม เช่น การดูแลเรื่องสุขอนามัยของเด็ก การสร้างสุขนิสัยในการรับประทานอาหารที่มีประโยชน์ ไม่รับประทานลูกอม ขนมขบเคี้ยว ที่อาจส่งผลต่อสุขภาพฟันช่องปาก เป็นต้น 3) ด้านคุณภาพของครูผู้ดูแลเด็ก พบว่า ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีจุดแข็งคือได้ครูที่มาจากคนในชุมชน เป็นคนในพื้นที่นั้น ๆ ทำให้รู้สึกเสียใจของครูว่ามีจิตใจอบอุ่นอารี มีความอดทน และเหมาะสมที่จะทำงานกับเด็กเล็ก ๆ ได้ แต่ทั้งนี้บุคลากรเหล่านี้หลายท่านยังขาดคุณวุฒิด้านปฐมวัย และวิชาชีพครู ครูบางคนยังขาดทักษะและประสบการณ์ในการดูแลเด็กเล็ก ดังนั้นจึงเป็นปัญหาที่จำเป็นต้องได้รับการแก้ไข ซึ่งอาจทำได้โดยส่งเสริมให้ครูได้พัฒนาตนเอง ศึกษาต่อเนื่องเพื่อเพิ่มเติมคุณวุฒิ ทักษะ และประสบการณ์

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของบุคลากรทางการศึกษากับการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาล จังหวัดราชบุรี เพื่อนำผลวิจัยมาใช้ในการประกอบการพิจารณากำหนดนโยบาย และเป็นแนวทางในการพัฒนาจัดการศึกษาระดับปฐมวัยให้ได้มาตรฐานที่มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของบุคลากรทางการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาล จังหวัดราชบุรี
2. เพื่อศึกษาระดับการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาล จังหวัดราชบุรี
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของบุคลากรทางการศึกษากับการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาล จังหวัดราชบุรี

การทบทวนวรรณกรรม

แนวคิดการมีส่วนร่วม

Cohen and Uphoff (1977 อ้างถึงใน ชาญชัยกมล ปันนที, 2560) เสนอไว้ว่าการมีส่วนร่วม มี 4 รูปแบบ คือ

1. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (decision making) ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน คือ การริเริ่มตัดสินใจการดำเนินการตัดสินใจ และการตัดสินใจในการดำเนินกิจกรรม
2. การมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม (implementation) ซึ่งอาจเป็นไปในรูปของการเข้าร่วม โดยการให้การสนับสนุนทางด้านทรัพยากร การเข้าร่วมในการบริหารและการให้ความร่วมมือ
3. การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ (benefits) ไม่ว่าจะเป็นผลประโยชน์ทางวัตถุ ผลประโยชน์ทางสังคม หรือผลประโยชน์ทางบุคคล
4. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล (evaluation) ซึ่งนับเป็นการควบคุมและตรวจสอบการดำเนินกิจกรรมทั้งหมด และเป็นการแสดงถึงการปรับตัวในการมีส่วนร่วมต่อไป

การปฏิบัติงานตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

มาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วย มาตรฐานด้านการบริหารจัดการ มาตรฐานด้านกระบวนการดูแลและการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ และมาตรฐานด้านคุณภาพเด็กปฐมวัย (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2560) ดังนี้

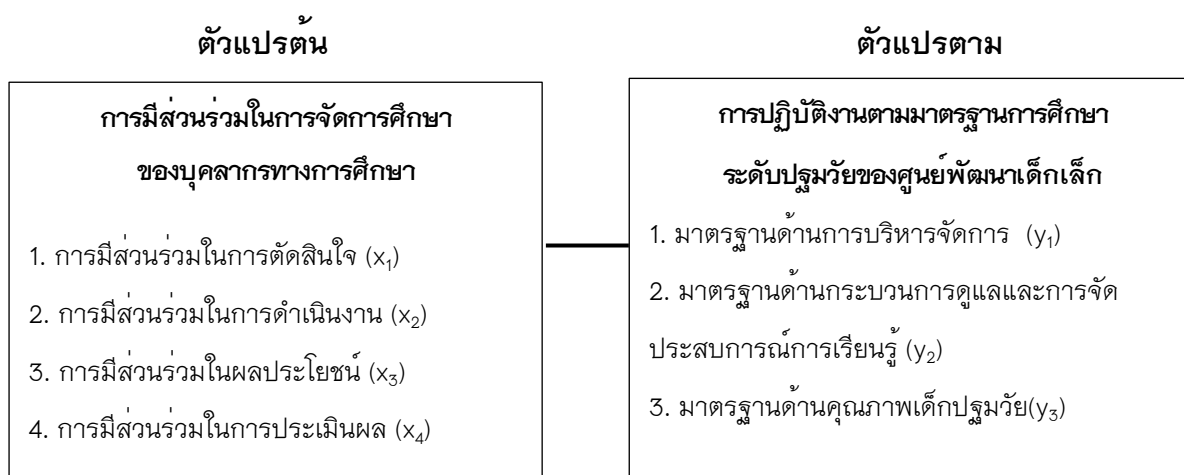
มาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย หมายถึง ข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะคุณภาพการศึกษา ที่พึงประสงค์ และมาตรฐานที่ต้องการให้เกิดขึ้นในสถานศึกษา และเพื่อใช้เป็นหลักในการเทียบเคียง สำหรับการส่งเสริมและกำกับดูแล การตรวจสอบ การประเมินผลและการประกันคุณภาพทางการศึกษา ประกอบด้วย มาตรฐานด้านการบริหารจัดการ มาตรฐานด้านกระบวนการดูแลและการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ และมาตรฐานด้านคุณภาพเด็กปฐมวัย ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. การบริหารจัดการ หมายถึง การบริหารจัดการหลักสูตร การบริหารจัดการบุคลากร การบริหารจัดการสภาพแวดล้อม การจัดการส่งเสริมสุขภาพการเรียนรู้ และการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของครอบครัวและชุมชน
2. กระบวนการดูแลและการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ หมายถึง การดูแลและพัฒนาเด็กอย่างรอบด้าน การส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกายและสุขภาพ การส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา และการสื่อสาร การส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ สังคม และวิทยาศาสตร์เบื้องต้นตามวัยโดยการเรียนรู้ผ่านประสาทสัมผัสและการลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง ตลอดจนการส่งเสริมเด็กในระยะเปลี่ยนผ่านให้ปรับตัวสู่การเชื่อมต่อในขั้นถัดไป

3. คุณภาพเด็กปฐมวัย หมายถึง เด็กมีการเจริญเติบโตสมวัย มีพัฒนาการสมวัย มี สุขนิสัยที่ดี มีพัฒนาการทางด้านการเคลื่อนไหว อารมณ์ จิตใจ สติปัญญา สังคมอย่างเหมาะสมสร้างสรรค์ มีคุณธรรม มีวินัย มีค่านิยมที่พึงประสงค์ และมีความเป็นพลเมืองที่ดี

กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของบุคลากรทางการศึกษา ตามแนวคิดของ Cohen and Uphoff (1977 อ้างถึงใน ธัญญกมล ปันนที, 2560) ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 รูปแบบ คือ 1) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ 2) การมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม 3) การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ และ 4) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล ส่วนมาตรฐานการศึกษาในระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วย มาตรฐานด้านการบริหารจัดการ มาตรฐานด้านกระบวนการดูแลและการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ และมาตรฐานด้านคุณภาพเด็กปฐมวัย (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2560) โดยนำแนวคิดดังกล่าวมาเป็นแนวทางในการวิจัย ดังภาพประกอบที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (descriptive research) ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ประชากร ได้แก่ บุคลากรทางการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เทศบาลจังหวัดราชบุรี รวมทั้งสิ้น 345 คน ประกอบด้วย 1) ผู้อำนวยการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน 9 คน 2) รองผู้อำนวยการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน 3 คน 3) ผู้อำนวยการกองการศึกษา จำนวน 27 คน 4) หัวหน้าฝ่าย จำนวน 20 คน 5) ครูผู้ดูแลเด็ก จำนวน 134 คน 6) ผู้ดูแลเด็ก จำนวน 152 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ บุคลากรทางการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เทศบาลจังหวัดราชบุรี การกำหนดขนาดตัวอย่าง ด้วยการใช้ตารางสำเร็จรูปของ Krejcie & Morgan (1970 อ้างถึงใน ัญญกมล ปันนที, 2560) ได้ขนาดตัวอย่าง 186 คน ใช้การสุ่มแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วน (proportional stratified random sampling) โดยใช้ตำแหน่งของบุคลากรทางการศึกษาเป็นชั้นในการสุ่ม (stratum) ได้กลุ่มตัวอย่างดังนี้ 1) ผู้อำนวยการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน 5 คน 2) รองผู้อำนวยการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน 2 คน 3) ผู้อำนวยการกองการศึกษา จำนวน 14 คน 4) หัวหน้าฝ่าย จำนวน 11 คน 5) ครูผู้ดูแลเด็ก จำนวน 72 คน 6) ผู้ดูแลเด็ก จำนวน 82 คน จากนั้นใช้การสุ่มอย่างง่าย (simple random sampling) โดยใช้วิธีการจับฉลาก เพื่อให้ได้มาซึ่งบุคลากรทางการศึกษา

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การวิจัยครั้งนี้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือสำหรับเก็บข้อมูล จำนวน 1 ฉบับ แบ่งออกเป็น 3 ตอน มีรายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย 1) เพศ 2) ระดับการศึกษา 3) ตำแหน่ง และ 4) สังกัด

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 4 องค์ประกอบ มีข้อคำถามทั้งสิ้น จำนวน 20 ข้อ

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลจังหวัดราชบุรี จำนวน 3 องค์ประกอบ (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2560) มีข้อคำถามทั้งสิ้น จำนวน 30 ข้อ

ลักษณะแบบสอบถามในตอนที่ 2 และตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคิร์ท (Likert's rating scale) โดยผู้วิจัยกำหนดค่าคะแนนของช่วงน้ำหนักเป็น 5 ระดับ

4. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย เพื่อให้การวิเคราะห์ข้อมูลตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยใช้สถิติวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งถามรายละเอียดเกี่ยวกับ 1) เพศ 2) ระดับการศึกษา 3) ตำแหน่ง และ 4) สังกัด ใช้ค่าความถี่ (frequency) และค่าร้อยละ (percentage)

2. การวิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของบุคลากรทางการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาล จังหวัดราชบุรี และระดับการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลจังหวัดราชบุรี ใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ในภาพรวมและจำแนกเป็นรายด้าน แล้วนำค่าเฉลี่ยเปรียบเทียบกับเกณฑ์ตามแนวคิดของ Best (1986 อ้างถึงใน บุญชม ศรีสะอาด, 2554)

3. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของบุคลากรทางการศึกษากับการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาล

จังหวัดราชบุรี โดยการวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's product moment correlation coefficient)

ผลการวิจัย

1. กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 186 คน

1.1) เพศ ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย คือ มีเพศหญิงจำนวน 124 คน คิดเป็นร้อยละ 66.70 และเป็นเพศชาย จำนวน 62 คน คิดเป็นร้อยละ 33.30 1.2) ระดับการศึกษา มีระดับการศึกษาปริญญาตรี จำนวน 135 คน คิดเป็นร้อยละ 72.60 รองลงมาคือ ต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 15.30 และสูงกว่าปริญญาตรีจำนวน 22 คน คิดเป็น ร้อยละ 11.80 1.3) ตำแหน่ง เป็นบุคลากรระดับปฏิบัติการ จำนวน 154 คน คิดเป็นร้อยละ 82.80 และเป็นบุคลากรระดับบริหาร จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 17.20 1.4) สังกัด ส่วนใหญ่สังกัดอำเภอบ้านโป่ง จำนวน 47 คน คิดเป็นร้อยละ 25.30 รองลงมาคือ อำเภอโพธาราม จำนวน 44 คน คิดเป็นร้อยละ 23.70 อำเภอเมืองราชบุรี จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 21.50 อำเภอดำเนินสะดวก จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 7.50 อำเภอปากท่อ และอำเภอบางแพ มีจำนวนเท่ากันคือ อำเภอละ จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 23.70 อำเภอจอมบึง จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 4.30 และอำเภอสวนผึ้ง จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 3.80 ตามลำดับ

2. การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของบุคลากรทางการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาล จังหวัดราชบุรี โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยเป็นรายด้าน พบว่า การมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม รองลงมาคือ การมีส่วนร่วมในการประเมินผล การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ส่วนด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์

3. การปฏิบัติงานตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลจังหวัดราชบุรี โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ 1) ด้านกระบวนการดูแลและการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ด้านคุณภาพเด็กปฐมวัย และ 3) ด้านการบริหารจัดการ

4. การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของบุคลากรทางการศึกษาโดยภาพรวม มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาล จังหวัดราชบุรี โดยภาพรวม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีความสัมพันธ์กันสูง

อภิปรายผลการวิจัย

1. การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของบุคลากรทางการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาล จังหวัดราชบุรี โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ในการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพและประสบความสำเร็จได้นั้นจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือ และการมีส่วนร่วมจากทุกภาค

ส่วน ทั้งผู้บริหารองค์กร ผู้ปฏิบัติงาน ตลอดจนผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ดังที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2542) ระบุไว้ว่า การศึกษาคือกระบวนการเรียนรู้เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคม โดยการถ่ายทอด การฝึกอบรม การสืบสานทางวัฒนธรรมการสร้างสรรค์จรรโลงความก้าวหน้าทางวิชาการ การสร้างองค์ความรู้ขึ้นเกิดจากการจัดสภาพแวดล้อม สังคม การเรียนรู้ และปัจจัยเกื้อหนุน ให้บุคคลเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต การศึกษาจึงเป็นสิ่งที่สำคัญที่ผู้ปกครอง ชุมชน และสังคม ควรตระหนักให้ความสำคัญเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับตัวเด็ก และเป็นไปตามความต้องการของชุมชน โดยที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เทศบาลจังหวัดราชบุรีก็ได้ดำเนินการตั้งบุคคลที่เกี่ยวข้องเป็นคณะกรรมการ เพื่อให้ความร่วมมือและมีส่วนร่วมในการพัฒนาบุตรหลานของตนเอง ในชุมชนและท้องถิ่นของตนเอง และเช่นเดียวกับงานวิจัยของ ธัญญกมล ปันนที (2560) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เทศบาลเมืองท่าใหม่ อำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี ผลการศึกษาพบว่า 1) การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลเมืองท่าใหม่ อำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรีโดยรวมและรายได้ออยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการอบรมเลี้ยงดู ด้านการเรียนรู้ที่บ้าน ด้านการร่วมมือกับชุมชน ด้านอาสาสมัคร ด้านการตัดสินใจ และด้านการสื่อสารตามลำดับ ส่งผลให้เด็กของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้รับการดูแลที่ถูกสุขลักษณะ และส่งเสริมพัฒนาการทางด้านร่างกายสติปัญญา อารมณ์และสังคม (เมธาวรินทร์ อินทรายศ และ พัทธีวรรณ กิจมี, 2558)

2. การปฏิบัติงานตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลจังหวัดราชบุรี โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ การปฏิบัติงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลจังหวัดราชบุรี ได้ยึดตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย ตามที่กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ได้จัดทำมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้สามารถดำเนินงานเพื่อพัฒนาเด็กได้อย่างมีคุณภาพและเหมาะสมซึ่งจะเป็นแนวทางให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นถือปฏิบัติในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสำหรับมาตรฐาน ซึ่งสิ่งเหล่านี้เป็นข้อกำหนดและข้อบ่งชี้ที่ทำให้บุคลากรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เทศบาลจังหวัดราชบุรีสามารถปฏิบัติงานได้ตรงตามมาตรฐาน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปัทมา ยิงยงวรชัย (2554) ที่ได้ศึกษาการพัฒนาแนวทางการนำชุมชนเข้ามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดอ่างทอง พบว่า การร่วมกันคิดแก้ปัญหาเพื่อให้เกิดการปรับปรุงและพัฒนาไปสู่ความมีคุณภาพและได้มาตรฐานตามการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และ พัฒนา ตรงกับความต้องการของสังคม ตามนโยบายของรัฐบาล และตามความต้องการของสังคม (กรกนก ฐูประสม และคณะ, 2563)

3. การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของบุคลากรทางการศึกษาโดยภาพรวม มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาล จังหวัดราชบุรี โดยภาพรวม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีความสัมพันธ์กันสูง ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะใน

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยใช้งบประมาณจากเงินรายได้เทศบาลเป็นค่าใช้จ่ายในการบริหารจัดการ เพื่อมุ่งพัฒนาความพร้อมแก่เด็กให้ได้รับการพัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม สติปัญญา และมีความพร้อมในการเข้ารับการศึกษาคือในระดับประถมศึกษา สำหรับการส่งเสริมและกำกับดูแล การตรวจสอบ การประเมินผลและการประกันคุณภาพทางการศึกษา ประกอบด้วย มาตรฐานด้านการบริหารจัดการ มาตรฐานด้านกระบวนการดูแลและการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ และมาตรฐานด้านคุณภาพเด็กปฐมวัย จึงทำให้ผลการวิจัยในครั้งนี้พบว่า การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของบุคลากรทางการศึกษาโดยภาพรวม มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาล จังหวัดราชบุรี โดยภาพรวม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีความสัมพันธ์กันสูง สอดคล้องกับงานวิจัยของ ศิริลักษณ์ พรหมเสน (2559) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลแม่ปืม อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา ผลการศึกษาพบว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลแม่ปืม อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก พบว่าค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากทุกภาคส่วน อยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัยอยู่ในระดับมาก รองลงมาด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัยอยู่ในระดับมาก รองลงมา ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรอยู่ในระดับมาก รองลงมาด้านบุคลากรอยู่ในระดับมาก และต่ำที่สุดคือ ด้านบริหารจัดการอยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของบุคลากรทางการศึกษากับการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลจังหวัดราชบุรี ทำให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลจังหวัดราชบุรีให้ดียิ่งขึ้น

สรุป

การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของบุคลากรทางการศึกษาโดยภาพรวม มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาล จังหวัดราชบุรี โดยภาพรวม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีความสัมพันธ์กันสูง

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

เพื่อเป็นแนวทางให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง บุคลากรทางการศึกษา ครู ผู้ดูแลเด็ก ในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของบุคลากรทางการศึกษากับการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการศึกษาในระดับปฐมวัย ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลจังหวัดราชบุรี

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. บุคลากรควรมีการศึกษา การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของบุคลากรทางการศึกษาที่ส่งผลการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการศึกษาในระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

2. บุคลากรควรมีการศึกษา แนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของบุคลากรทางการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

3. บุคลากรควรมีการศึกษา การพัฒนารูปแบบการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของบุคลากรทางการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

เอกสารอ้างอิง

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. (2560). มาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2559. กรุงเทพฯ: กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น, กระทรวงมหาดไทย.

กรกนก ฐปประสม และ คณะ. (2563). การศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูปฐมวัยตามความต้องการของผู้ใช้ครู ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในกลุ่มจังหวัดนครชัยบุรินทร์. วารสารชุมชนวิจัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา, 14(1), 69–81.

กรรณิการ์ สุตตาชาติ. (2555). การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตอำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์(วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.

ณัญญา วงศ์คำ. (2555). การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการดำเนินการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลจัว อำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย(วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏจังหวัดเชียงราย.

ธัญญ์กมล ปันนที. (2560). การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลเมืองท่าใหม่ อำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี(งานนิพนธ์ตามหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยบูรพา.

บุญชม ศรีสะอาด. (2554). การวิจัยเบื้องต้น. (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.

- ปัทมา ยิ่งยงวรชัย. (2554). การพัฒนาแนวทางการนำชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของ
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดอ่างทอง(วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหา
บัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- เมธาวรินทร์ อินทรายศ และพัชรีวรรณ กิจมี. (2558). การดำเนินการตามมาตรฐานการดำเนินงาน
ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเทศบาลตำบลหนองบัว อำเภอไชยปราการ จังหวัดเชียงใหม่.
วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น, 9(1), 146-157.
- ศิริลักษณ์ พรหมเสน. (2559). การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์
พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลแม่ปืม อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา(วิทยานิพนธ์การศึกษา
มหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยพะเยา.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2542). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542.
กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579. (พิมพ์ครั้งที่
2). กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- Damnoen, P.S.P., & Phumphongkhochasorn, P. (2020). The Development of the Innovative Model
of School Administration in the Secondary Education Area Office 18. *Solid State Technology*,
63(2s), 2058-2065.
- Damnoen, P.S.P., Phumphongkhochasorn, P., Songsraboon, R., & Thongtao, J. (2021). The
Development of a large Schools Management According the King's Philosophy Model.
Psychology and Education, 58(1), 1615-1621.
- Punwasuponchat, N, Meechai, P., Somruay, P., & Srichan, P. W. (2021). A Study of Forest Dwelling
and Meditation Practice. *Psychology and Education*, 58(2), 10567-10571.